

Vergaderjaar 2012–2013

30 196

Duurzame ontwikkeling en beleid

Nr. 193

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 april 2013

In november 2010 heeft Nederland samen met de Wereldbank, FAO en een aantal landen waaronder Vietnam en Ethiopië een succesvolle mondiale conferentie georganiseerd over de samenhang tussen landbouw, voedselzekerheid en klimaatverandering. De deelnemers uit meer dan 100 landen stelden een concreet actieplan op en een analyse van de uitdagingen, de mogelijke oplossingen en de instrumenten voor «climate smart agriculture». In september 2012 werd in Vietnam een vervolgconferentie gehouden waar Nederland de rol van co-voorzitter vervulde. Eind van dit jaar zal in Zuid Afrika de derde conferentie plaatsvinden.

Naast de landbouw spelen ook oceanen een cruciale rol bij het mondiale vraagstuk van voedselzekerheid. Ook daar heeft klimaatverandering een grote invloed. In navolging daarop heb ik samen met de Wereldbank besloten om in samenwerking met een aantal landen en organisaties een soortgelijke mondiale conferentie te organiseren met als titel: «*Global Oceans Action Summit for Food Security and Blue Growth*».

Deze summit zal plaatsvinden van 9 t/m 13 september 2013 in het World Forum in Den Haag. Een High Level segment dat gehouden zal worden op 12 en 13 september, maakt deel uit van deze conferentie. Ik wil vertegenwoordigers van overheden, de private sector, mondiale leiders, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties bij elkaar brengen om te bespreken op welke wijze reeds opgezette dan wel op te zetten acties en partnerschappen kunnen bijdragen aan een duurzaam gebruik van onze oceanen en voedselzekerheid wereldwijd.

Voedselzekerheid en oceanen

De wereld staat voor een van de grootste uitdagingen van de 21^e eeuw: hoe voeden we de naar schatting 9 miljard mensen die in 2050 onze aarde zullen bevolken? Deze uitdaging wordt nog eens extra groot door klimaatveranderingen, de economische en financiële crises en de

concurrentie om grondstoffen. Een transitie naar een duurzame wereld-economie is het antwoord op deze meervoudige problematiek.

De oceanen beslaan 72% van het oppervlak van de aarde. De oceanen zijn zowel een motor voor economische activiteiten als een essentiële bron van voedselzekerheid en biodiversiteit. De oceanen brengen 16% voort van het totale dierlijke eiwit dat in de wereld wordt geconsumeerd. Dat betekent dat dagelijks een miljard mensen afhankelijk zijn van vis als hun primaire eiwitbron, vooral in landen in Afrika en Azië. Een waaier aan economische activiteiten hangt samen met de oceanen en een specifiek aantal daarvan is enkel mogelijk als die oceanen veerkrachtig, gezond en productief zijn. Ten minste 300 miljoen huishoudens zijn afhankelijk van visserij, aquacultuur en aan de oceanen gerelateerd toerisme (goed voor respectievelijk US \$ 190 mrd en US \$ 160 mrd per jaar volgens de Wereldbank); 90% daarvan bevindt zich in ontwikkelingslanden. Ook vormen de oceanen een onmetelijk groot reservoir van biochemische componenten die in medicijnen worden verwerkt. Het belang van maritieme ecosystemen kan derhalve moeilijk overschat worden.

Het natuurlijk systeem dat de gezondheid van de oceanen reguleert, staat onder grote druk, een druk die sinds het begin van onze beschaving nog niet zo groot is geweest. De drie voornaamste bedreigingen zijn overbevissing, habitatveranderingen en vervuiling en dit heeft een negatieve invloed op de voedselzekerheid, duurzame groei en het bestaan van iedereen die van de zee afhankelijk is. Klimaatverandering verergert deze situatie. Als de scenario's bewaarheid worden die uitgaan van een gemiddelde stijging van de temperatuur met 4 graden Celsius krijgen we te maken met het afsterven van koralen, veranderende migratiepatronen van visbestanden, habitatvernietiging en zware stormen die grote schade zullen aanrichten.

Oplossingen

Het herstel van de oceanen is een mondiale uitdaging die we succesvol kunnen aangaan. Het begint ermee dat we reeds aangegane verplichtingen rond herstel versneld uitvoeren. Ook de open toegang tot de rijkdom die de oceanen herbergen en de daaruit resulterende overexploitatie is iets dat de internationale gemeenschap kan oplossen. Een groeiend aantal voorbeelden van over de hele wereld laat zien dat we door mondiaal gecoördineerde actie en samenwerking en gerichte investeringen in staat zijn het potentieel van de oceanen op duurzame wijze te ontsluiten. Een paradigmaverschuiving is nodig op alle niveaus: voedselzekerheid en oceanen dienen centraal te staan in duurzame ontwikkeling; gezonden oceanen zijn essentieel voor het bestaan op aarde.

Samen met de Wereldbank wil ik graag bijdragen aan het creëren van een positief momentum om de duurzaamheid van de oceanen verder te vergroten. Vooral de rol van de private sector is belangrijk. Alleen door duurzaamheid te verankeren in de kernwaarden van ondernemingen kan op de lange termijn welvaart worden gegarandeerd en blijven natuurwaarden intact voor volgende generaties. Veel landen, bedrijven en organisaties zien dit steeds beter in en dat vormde de basis van het Global Partnership for Oceans (GPO) dat werd opgezet door de Wereldbank in 2012. Inmiddels zijn 120 landen, bedrijven, NGO's en internationale organisaties lid (waaronder FAO, UNDP en UNESCO).

Vanuit de Wereldbank wordt een campagne gestart rond de oceanen ter bevordering van een integrale benadering van voedselzekerheid, klimaat

en duurzame ontwikkeling. Het startschot voor deze campagne wordt gegeven tijdens deze internationale conferentie in september in Den Haag.

Verschillende landenpartners, bedrijven en internationale organisaties zijn bij dit initiatief betrokken dat naar verwachting meer dan 1.000 deelnemers zal trekken. De conferentie heeft zich het volgende ten doel gesteld:

- Het identificeren van prioriteiten en het ontwikkelen van een strategische road-map van acties gericht op duurzaamheid;
- Delen van innovatieve oplossingen die op projectbasis succesvol zijn geweest, en kunnen worden opgeschaald;
- Lanceren van een Kennisportaal Oceanen waar in samenwerking met Google thans aan wordt gewerkt. Daarin zullen alle data terug te vinden zijn die relevant zijn voor het behoud en duurzaam beheer van oceanen;
- Het mobiliseren van investeringen uit private en publieke middelen om de transitie naar gezonde oceanen te onderbouwen.

In aanloop naar de conferentie zullen er drie regionale conferenties worden gehouden ter voorbereiding, namelijk in Indonesië voor de Aziatische regio, in Mauritius voor de Afrikaanse regio en in Grenada voor de Latijns-Amerikaanse regio en het Caribische gebied.

Oceanen als bron van voedsel zijn onontbeerlijk voor een duurzame toekomst, waaronder voedselzekerheid wereldwijd. We weten wat er moet gebeuren om een transitie te bewerkstelligen, maar we moeten het collectieve leiderschap en een gezamenlijke aanpak mobiliseren om de transitie succesvol te laten zijn.

Uw Kamer ontvangt een uitnodiging voor een delegatie om deze conferentie bij te wonen.

De staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkema